תאמר בפסח דורות שמעון מתן דמים

ואימורין לגבי מזבח אמר לו הרי הוא אומר

יועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה יועבדת לעבודות של חודש הזה כזה ור'

עקיבא אי סבר לה דאין דנין אפשר משאי

אפשר ליקו במילתיה אי הדר ביה והאי דלא

גמר מפסח מצרים משום האי פירכא 6 הוא

פסח מדבר יוכיח לדבריו דר' אליעזר קאמר

לדידי אין דנין אפשר משאי אפשר לדידך

דאמרת דנין אפשר משאי אפשר מה

לפסח מצרים שכן אינו מעון מתן דמים

ואימורין לגבי מזבח תאמר בפסח דורות שמעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח ואמר

ליה רבי אליעזר ועבדת ורבי אליעזר לימא

ליה פסח מדבר יוכיח לדבריו דרבי עקיבא

קאמר ליה לדידי דנין אפשר משאי אפשר

יו ומשום האי פירכא פסח מדבר יוכיח לדידך

דאמרת אין דנין אפשר משאי אפשר

ועבדת והשתא נמי ליפרוך אמר רב ששת

זאת אומרת יאין משיבין על ההיקש

ובתרביצא אמור וכי ידבר הלמד בהיקש

חוזר ומלמד בהיקש בכללא איתמר

(6) פסח כוליה חדא מילתא היא ורבי

עקיבא פסח דאינו בא אלא מן החולין מנא

ליה נפקא ליה מהא ראמר ישמואל משום

ר' אליעזר 2 זאת התורה לעולה ולמנחה

ולחטאת ולאשם ולמילואים ולובח השלמים

עולה מה עולה יו מעונה כלי אף כל מעון

כלי מאי היא אילימא מזרק גבי 🕫 זבחי

שלמי ציבור נמי כתיב נוישם באגנות אאלא

סכין ועולה גופה מגלן דכתיב ⁴וִישלח ©

אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחום

את בנו והתם עולה הוא דכתיב זויעלהו

לעולה תחת בנו מנחה מה מנחה אינה

ינאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אין נאכלין

אלא לזכרי כהוגה מאי וו אי חמאת ואשם

בב:

רבינו גרשום אלא משקוף ומזוזות: שיהו

כל עבודות חדש זה של פסח כל עבודות חדש זה של פסח דורות כזה דבא מן החולין: ליקום במילתיה בהאי טעמא ואמאי חזר ודנו והשיבו מדין אחר: אי הדר ביה דיכול לדון אפשר משאי אפשר והאי דלא גמר לה ר' עקיבא פסח דורות מתמת הערית מישים דורות מפסח מצרים משום דאיכא למיפרך מה לפסח מצרים וכו': פסח מדבר יוכיח. יטעון דמים ואימורין למזכח ואינו בא אלא מן החולין דלא היה במדבר החולין דלא היה במדבר מעשר אף אני אביא פסח דורות שאינו בא אלא מן החולין: לדבירי דרי עקיבא אמר. מה לפסח מצרים אבל לדידיה אית ליה דאין אפשר: ורי אליעור לימא ליה כר וורי אליעור לימא ליה כר ווי שוות האי פירא דאמר ווי שוות האי פירוא דאמר ווישוות האי פירוא דאמר ומשום האי פירכא דאמר [ר"ע] מה לפסח מצרים ימהאי קר׳ ועבדת לא משמע ומהאיקר ועבדהלא משמע
ליה. פסח מדבר ויניח:
ודשתא נמי ליפרך, אכתי
רי עקיבא מפלג פליג ומה
ועפדם מדשכים דמהאי קרא
לפח משימע ולא כתב
ביה בפירוש דבא מן החולין
אלא דילוף מהקש שיהו כל
ביה בעדות של חדש זה כוה.
אין משיבין על ההיקש
בידון על ההיקש
ביא מיץ בין על אריקי בארים אין משיבין על אריקי אריקי איר
ביאורם דן קל וחול אלא איר
ביאורם דן קל וחול אלא איר ואין אדם דן ג"ש אלא א"כ ואין אדם דן ג"ש אלא א"כ שמע מרבו ורבו מרבו עד סיני: זכי דבר הלמד מהקש חורו ומלמד בהקש דפסח דבוות למד מפסח מצרים דבון החולין והיאך למידין תודה מפסח דורות: לא דפסח כוללה דפסח איתמר דפסח כוליה דמצרים ודדורות חדא מלתא היא שם פסח ולא הוי דבר הלמד בהקש: אילימא מזרק. . דכתיב וישלח את נערי בני דכתיב וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות וכתיב וישם באגנות: גבי שלמי צבור נמי כתיב באגנות דכתיב ויזבחו זבחים שלמים:

שימה מקובצת

ל) תיבת הוא נמחק: כ) משאי אפשר ואי משום: ג) איתמר דכוליה פסח חדא: דן טעונה כלי. עי׳ תוס׳ (לקמן דף צו ע״א): סֹן זבחי. זבחים (דף צו ע״ב): וֹן מאי היא אי: צו ע"ב): ו) מאי היא אי:
ו) חזר ודנן ואות ו' נמחק:
מ) משאי אפשר קאמר מה:
ע) קרא דועברת: ין הלמד
בכל התורה בהיקש:
מ) איזה: יע) באגנות בזבחי שלמי צבור נמי כתיב וישם באגנות:

מו א מיי׳ פ״ד מהלי מעשה והשתא גמי. דכתיב ועבדת לחקשויי לכל הפסחים ליפרוך וכי דנין אפשר משאי אפשר ומשני אין משיבין על ההיקש

ור"ע סבר אפ"ה אין דנין אפשר משאי אפשר אבל אין לומר דלית ליה היקשא דעל כרחין אית ליה היקשא דלריכא לשאר מילי כדאיתא בפרק מי שהיה טמח (פסחים דף נו.)

וא"ת והא בפרק בנות כותים (נדה דף מ:) דדרשינן כימי נדתה כך ימי לידתה פריך וכי דנין אפשר משאי אפשר ומשני רב ששת ע"כ הקישן הכתוב ורב אחדבויי בר אמי משני רבי אליעזר היא משמע דבעי רב ששת לשנויי אפילו כר"ע ואמאי הא ה"נ היקישא היא ופליגי וי"ל דסבר רב ששת הכא דאיכא לאוקומי היקישא לשאר מילי להכי לא אמרינו ע"כ הקישן הכתוב ובסמוך דדריש מה אםם אין שפיר ושליא קדוש כו' וקאמר דסבר דדנין אפשר משאי אפשר דמשמע ^{ס)} לישנא דר׳ אליעזר לטעמי׳ אבל ר"ע פליג עליה התם נמי צריכא היקשא למילי טובא וא"ת הא פליגי בפ' החולך (יבמות מו.) דרבי אליעזר יליף מאבות דמל ולא טבל הוי גר ורבי יהושע יליף מאמהות דעבל ולא מל הוי גר ופריך ולרבי אליעזר נמי נילף מאמהות דהא אית ליה דנין אפשר משאי אפשר והשתא אפילו לר"ע מצי לאהשויי דהתם מודה דדניו דהיקישא הוא כדדרשינן בפרק ב׳ דכריתות (דף ט.) ככם כגר מה אבותיכם לא נכנסו לברית כו' דע"כ היקישן הכתוב וי"ל דהתם מסתבר דאתא קרא למימר דילפינן אנשים מאנשים ונשים מנשים ואי לאו דאשכחן בעלמא דרבי אליעזר סבר דנין כדמייתי מהך דהכא לא הוה פריך ויש לחמוה 6) (ולר״ע מנלן דאין משלשין במכות) דבפ"ק דמכות (דף ה.) ילפינן לה בגזירה שוה דרשע רשע [ממיתה] והיינו אפשר משאי אפשר ואע"ג דאין גו"ש למחלה כי ה"נ אין היקש למחצה יו וקסבר אין דנין וכ"ת דמודה התם משום דגו"ש לא לריכא וע"כ הקישן הכתוב דהא לריכין למילי טובא בההוא פירהא ד) גופיה ובפרק קמא דסנהדרין (דף י.) ובפרק אחד דיני ממונות (שם לג:) ובפרק החובל (ב"ק פו:) ובפרק

אלו נערות (כמוכות לה.) ס: ובתרביצא אמור. הוא בית המדרש מקום שמרבילין בו תורה ולשון שהוסיפו בו רבנן בש"ס: ויקח את המאכדת. השתח דריש ליה הכא לקדשים שטעון כלי ותיתה דבפ"ק דחולין (דף טו. ושם) מוקמינן ליה לענין חולין דאמרינן מנין לשחיטה שהיא בתלוש שנאמר ויקח את המאכלת ואומר ר"ת דקרא ודאי בקדשים כתיב אלא גמרינן נמי חולין מדכתיב לשחוט את בנו ולא כתיב לשחוט העולה אבל כלי לא שייך למילף בחולין אלא בקדשים כשאר עבודות דבעו כלי שרת ומדכתיב ויקח דמשמע דבר תלוש ולא כתיב ויכין דרשינן תלוש בחולין וכלי בקדשים מדהוכיר מאכלת דה"ל למכתב ויקח את המחתך ואע"ג דהתם דחי רבי חייא

זריזותיה דאברהם קמ"ל הכא לא שייך לדחויי הכי דלענין מה שהביא עמו דבר חלוש ולא סמך על מה שימלא לור וקנה מחובר שייך לומר דכתביה קרא לאשמועינן זריזותיה דאברהם קמ"ל אבל מאכלת שהזכיר למה לי ⁰ [אין לאו לאשמועינן דעולה טעונה כלי: בזה מגחה אינה נאכלת אלא לוברי בחונה. בסוף דם מטאת בובחים (דף נח.) ¹⁾ פירש בקונטרס הא דלא ילפינן לוכרי כהונה ממטאת ואשם כדילפינן ממנחה משום דכתיב בתרוייהו גבי אכילת זכרים חי הודש קדשים הוא וקשיא דבפרק איזהו מקומן מבחים דף נה.) איכא תנא דיליף מהיקישא דחטאת מהאי קרא דכתיב ועשיתם שעיר עוים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לובח שלמים מה חטאת לוכרי כהונה אף שלמי ליבור לוכרי כהונה ונראה לפרש דהיינו טעמא הכא כיון דהיקישא דחטאת ואשם איכא לאוקומה למילתא אחריתי כדמפרש הכא לא מוקמינן לי׳ לאכילת זכרים כיון דאינו שוה הפט פיון השיקיטו המטטע המט היכם בחוקונהי במינעום מחורתי כדונפנט הבט נחקונים כיי נחפינת זכרים פיון החינו שוה בכל הנהו דכחיבי בקראי אבל מנחה על כרחין להכי אתאי דלא משכחת למילתא אחריתי ²⁰: אך בד אינו גאבד אדא דוברי בחוגה. ושלמים דהאי קרא בכבשי עלרת קאי דקדשי קדשים נינהו כל הכחובין במקרא זה כך פיי בקונטי בזבחים ונראה דעל כרחין איירי נמי בשלמי נדבה דהא בפ"ק דזבחים (דף ח.) נפקא לן מהאי קרא שלא לשמו ועוד בכולהו קרבנות דטעונין כלי מהכא נפקא לן:

סאמר בפסח דורות שכן טעון וכו'. כשלמים ודין הוא שיביא אף מן המעשר א) [פסמים זו.]. כ) [ב"ק סג: שמות בשנת היה של הדש זה. בסתרים דין של שיכם קון מן התפשר בסלתים: כל עבודום של הדש זה. פסח דרות כזה דבת מן החילון: ויקו במילפים. קמייתא וכי דנין איפשר וכוי אתאי ז! סחר ודנין ") דין אחר: אי אפשר. והאי דלא גמר ליה ר"ע פסח הדר ביה. דסבר דנין אפשר משאי דורות מפסח מלרים משום האי פירכא מה לפסח מלרים שכן [אין] טעון מתן וכו׳ כאי לאו פירכא כיא דמסח מדבר

> יוכיח שטעון מתן דמים ואימורים למזבח ואינו בא אלא מן החולין דבמדבר לא הוה מעשר עד שבאו לארץ אף אני אביא פסח דורות שאינו בא אלא מן החולין: לדבריו דאית ליה דנין אפשר דרבי אליעור. משאי אפשר (ב) הן מה לפסח מלרים אבל איהו סבר דאין דנין: **ורבי אליעור.** אמאי מהדר ליה ועבדת לימא לאו פירכא היא דפסח מדבר יוכיח: והשתא נמי. אט"ג דיליף מן ועבדת ליפרוך ר"ע וכי דנין אפשר משאי אפשר והאי קרא ינים מפטר משמע ליה דהא לא כתיב בפירוש דבא מן החולין אלא דיליף מהקישא בפירוש דבא מן החולין אלא דיליף דיהו כל עבודות של חדש זה כזה: ואם אומרס. מדלא פריך הכי אין משיבין על ההיקש אע"ג דאיכא למיפרך ביה כגון הכא דאדם דן ק"ו מעצמו ואין אדם דן גז"ש [והיקש] מעלמו אא"כ למדה מרבו ורבו מרבו הלכה למשה מסיני: ובסרבילא. בבית המדרש שמרבילים בו התורה אמרו וכי דבר הלמד י] בהיקש חוזר ומלמד בהיקש דפסח דורות למד מפסח מלרים דבא מן החולין היאך למידין תודה מפסח דורות: בכללה היתמר. כלומר פסח מלרים ופסח דורות בכלל הוא א) דשם פסח א' הוא ולא הוי דבר הלמד בהיקש ש) דהיכי דיליף תודה מפסח דורות כמאן דיליף מפסח מצרים דשם פסח אחד הוא: ור"ע. הואיל ולא יליף מן ועבדת כר' אליעזר פסח דורות דאינו בא אלא מן החולין מנלן: ואת החורה. מאי קא משמע לן האי קרא: **עולה**. להכי מקיש הני קרבנות לעולה לומר לד מה עולה וכו': מאי היא. יאן י) באיזה כלי דילפי׳ מעולה: אילימא מורק. לקבל הדם כדאשכחן מזרק בעולה ל) דכתיב וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ל) וכתיב וישם באגנות יב]: נמי כתיב וישם באגנות. דהאי באגנות משמע אכולהו וכיון דשלמים טעונין מזרק כל שכן שאר קדשים ואמאי משלמי לבור: סכין. מעולות טפי דלא הוו מולקין: מנחה. להכי הוקשו למנחה מה מנחה כו': אלא לוכרי כהונה. דכתיב

כל זכר בבני אהרן יאכלנה (ויקרא ו): רש"י כת"י

האמר בפסק דורות שטעון מקן דמים ואימורים. כדאמרי בתמיד נשחט מו אך בכור שור וגו׳ י) למד על בכור ומעשר ופסח שטעון

בקדש

ואם הדרוש ליה שמואל משום רי אלישור אלא דריש ליה בענינא אחרינא לקהן [פג]:

ואם הסורה. כוליה קרא יחירא הוא דהא בכל חד באפי נפשה כתיב אח מתר העולה של אחרינא הורת הסטאת כי של אלא לדכשא הוא דאמה: על היא היא מנתר העולה של אוא חורת המעולה של אוא מנתר: בני ישראל ויעלו שולה וכתיב בההוא קרא איש בארנות אלמא עולה טעונה חורכן אחל הא איש עולה וכתיב בההוא קרא איש בארנות אלמא עולה טעונה חורכן אחל הא איש המורה לאקושי שאר קרבנות לעולה שיטענו מזרק: שלמים נמי בפיי בפו וישם בהורה לאקושי שאר קרבנות לעולה שיטענו מזרק: שלמים במי בפוי בכו וישם בלגנות. דהמם שלמים: במנחה כחיב כל בבכינום מלמד שיהא נאכלון לכהנים: זכר בכהנים של: של איה מן הקרבנות מלמד שיהא נאכלון לכהנים:

 קו:], ג) [ב"ק קג.
 קו:], ג) [ובחים מט: וש"ג],
 ד) ובחים לו:, כ) חולין יו. ובחים
 לו:, ו) ובחים לו:, ו) ל"ל ודן. ל"ק, מ) ל"ל אחד הוא. ל"ק, ט) ל"ל דכי יליף. ל"ק, י) ל"ל איזה כלי ילפינו. צ"ח. כ) ב"ל בעולה הס"ד ואח"כ מ"ה נמי ה:, ה) ווע"ע תום׳ בכורות נו. ד"ה ומה בנד ותום' יבמות מו. ד"ה א"לן, ו) ג"ק, ו) [ד"ה מה אשסן, ח) צ"ל הוא קודע. מה אשסן, ח) צ"ל הוא קודע. צ"ק, ע) [וע"ע מוס' זבחים צו: ד"ה מה מנחה],

1. וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךּ יִיִּ אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֵנִי וְהַחִתִּי וֹהָאַמֹרִי וְהַחָנִי וֹהִיבּוּסִי

תורה אור השלם

הַאָּמַרי הַהַחִּי הַדְּבְּבִּים אָשְׁר נְשְׁבָּע לְאָבַתִּין לֹתְה וְעְבַּרְקְּ אַתְּ זְבְּת וְלְבַבּ וְדְבַּש בְּחַבְּש אָהַה: שמות ינ ה בַּחַבְּי אַת הַבְּרָה הָוֹאת למנחה וְלַחשְאת וְלְאָשׁם וְלַמְבַּת הַיְּבְּי בְּיִבְּי הַשְׁלְמִים: בי הַדְּבַם הַיִּבְּי בְּיִבְם בּוֹ וְלַקְם מִשְׁה חֲצִי הַדְּם בּוֹ וְלַקְם מִשְׁה חֲצִי הַדְם בו וְלַקְם מִשְׁה חֲצִי הַדְם וַיְשֶׁם בָּאַגְּנֹת וַחֲצִי הֹדְם זָרִק עַל הַמִּזְבַּחַ:

4. וישלח אברהם את ידו וַיִּקָּח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת לשְׁחט את בּנו: בראשית כב י אֶת בְּנוֹ: בראשית כב י 5. וַיִּשְׁא אַבְרְהָם אֶת עַינִיו וַיִּרְא וְהַנֵּה אֵיל אַתַר נאָתו בַּסְבַרְ בְּקַרְנִיו וַיִּלֹךְ אַבְרְהָם וַיִּקָח אֶת הָאִיל וַיִּעַלהוּ לְעלָה תַּתַת בְּנוֹ:

הנהות הכ"ח

(A) נמרא בכללה היתמרדפסח: (3) רש"י ד"ה לדבריו וכו' משהי הפשר

מוסף רש"י

שיהיו כל עבודות של חדש הזה כזה. כל פסחי דורות הוחשו זה לזה (פסחים כולו זה לוה ללמוד זה על זה. כונן זה מה כנמוד זה ענ זה, לכך הוקשו כולו לעולה דמה עולה טעונה וכוי אילימא מדרק. לקבלת דם ויליף מעולת סיני דכתיב וישלח את נערי בני ישראל וישם באגנות השלמי צור וכינו דהדור אתקוש כולהו לשלמים דכתיב ביה בהאי קרא וילפינן מינה לקמן בשמעתין (דף לח.) מה שלמים ומתפגלין הא נמי ומתפגלין הא נמי חילף משלמים דהתם נמי שלמים משנמים דהתם נמי שנמים בסיני הוו אלא סכין. לשמיטה, לאפוקי לור וקנה דכלי שרת בעינן מאי היא. הי מינייהו יליף ליאכל לזכרי כהונה ממנחה (זבחים צז: